

5. Měření tíhové zrychlení

pomůcky:

matematické kyvadlo, reverzní kyvadlo, 6 místný čítač, optická závora, svinovací metr

úkoly:

1. určete tíhové zrychlení matematickým kyvadlem
2. určete tíhové zrychlení reverzním kyvadlem

postup měření:

ad 1.

- nastavte 6 místný čítač na režim „Add“
- 10x změřit dobu 10 period pro libovolnou délku
- 10x změřit dobu 10 period pro libovolnou délku (odlišnou od předchozí)

ad 2.

- nastavte 6 místný čítač na režim „Single“
- 1x změřit vzdálenost obou os d
- vzdálenost čočky x od konce tyče nastavujte po 1 cm od 1 cm do 8 cm
- 10x změřit závislost periody T_1 kyvadla kývajícího kolem osy o_1 na vzdálenosti čočky
- 10x změřit závislost periody T_2 kyvadla kývajícího kolem osy o_2 na vzdálenosti čočky

vyhodnocení:

ad 1.

- určit aritmetický průměr 10-ti kmitů $\bar{t}_1 \pm \vartheta_{t_1}$ pro délku l_1
- určit aritmetický průměr 10-ti kmitů $\bar{t}_2 \pm \vartheta_{t_2}$ pro délku l_2
- určit průměrnou periodu T_1 pro délku l_1 s odchylkou ϑ_{T_1}

$$T_1 = \frac{\bar{t}_1 \pm \vartheta_{t_1}}{10} = \bar{T}_1 \pm \vartheta_{T_1}$$

- určit průměrnou periodu T_2 pro délku l_2 s odchylkou ϑ_{T_2}

$$T_2 = \frac{\bar{t}_2 \pm \vartheta_{t_2}}{10} = \bar{T}_2 \pm \vartheta_{T_2}$$

- určit rozdíl délek d

$$d \pm \vartheta_d \text{ (1 mm)}$$

- vypočítat tíhové zrychlení g a jeho odchylku ϑ_g

$$g = \frac{4\pi^2 d}{T_2^2 - T_1^2}$$

$$\vartheta_g = \sqrt{\left(\frac{4\pi^2}{T_2^2 - T_1^2} \vartheta_d\right)^2 + \left(\frac{8\pi^2 d T_1}{(T_2^2 - T_1^2)^2} \vartheta_{T_1}\right)^2 + \left(-\frac{8\pi^2 d T_2}{(T_2^2 - T_1^2)^2} \vartheta_{T_2}\right)^2}$$

ad 2.

- určit vzdálenost os d
- vytvořit graf závislosti $T_1(x)$; $T_2(x)$ pro obě osy do jednoho grafu
- obě řady proložit lineární spojnicí trendu a zobrazit rovnice regresí
- z rovnic regresí vypočítat průsečík $[x_0, T_0]$
- vypočítat tíhové zrychlení g

$$g = \frac{4\pi^2 d}{T_0^2}$$

poznámka:

Všechny výsledky zaokrouhlete podle odchylky zaokrouhlené na jednu platnou číslici a uveďte ve tvaru $(X \pm \vartheta_X)$ s příslušnými jednotkami.